

Jordbruksdepartementet

Lantbruksenheten

Rådets möte för jordbruk och fiske den 22-24 november 2005

Dagordningspunkt

Punkt 3

Rubrik

- Förslag till rådets förordning om den gemensamma organisationen av marknaden för socker
- Förslag till rådets förordning om ändring av förordning (EG) nr 1782/2003 om upprättande av gemensamma bestämmelser för system för direktstöd inom den gemensamma jordbrukspolitiken och om upprättande av vissa stödsystem för jordbrukare
- Förslag till rådets förordning om inrättande av en tillfällig ordning för omstrukturering av sockerindustrin i Europeiska gemenskapen och om ändring av förordning nr 1258/1999 om finansiering av den gemensamma jordbrukspolitiken

Dokument:

10514/05 AGRIORG 26 AGRIFIN 45 WTO 109
+ ADD 1

Tidigare behandling i EU-nämnden

Förslaget till sockerreform har tidigare varit uppe i EU-nämnden den 15 juli, 16 september 2005 och den 21 oktober.

Bakgrund

Förslaget som presenterades den 22 juni innebär i korthet en reformperiod mellan 2006/07 och 2014/15 och en prissänkning på socker och sockerbetor med 39 respektive 42,5 %. En 60 % kompensation för prissänkningen kommer att ges till betodlarna inom ramen för gårdsstödet. A- och B-kvoterna kommer att slås ihop till en kvot. De MS som varit C-sockerproducenter kommer en extra kvantitet kvotsocker på 1 miljon ton att bli möjlig att köpa för 730 euro/ton. Ingen

kvotreduktion kommer att ske, men ett omstruktureringsprogram kommer att införas under en fyraårsperiod som ger industrin rätt att sälja sina kvoter till KOM för ett stöd som är 730 euro/ton första reformåret och minskar till 420 euro/ton det fjärde och sista året denna möjlighet ges. Detta system kommer att finansieras genom en avgift på all kvot. Kvoten för isoglukos kommer att höjas med 100 000 ton per år under en treårsperiod och kommer att fördelas till de MS som har isoglukoskvot i dagsläget. Produktionsavgifterna på kvoterna behålls och fastställs till 12 euro/ton för socker och inulinsirap och 6 euro/ton för isoglukos. En överskottsavgift införs för det socker som produceras utom kvot och som inte är industrisocker. Möjlighet till intervention kommer att upphöra och istället kommer ett system med privat lagring att införas. Ett prisrapporteringsystem införs. Produktionsbidraget för socker inom kemiska industrin upphör och istället kommer socker producerat utom kvoterna kunna säljas till industrin till världsmarknadspris.

Rättslig grund och beslutsförfarande

Artikel 36 och 37 i fördraget.

Svensk ståndpunkt

Sverige välkomnar huvudinriktningen i kommissionens förslag. Sverige anser att förslaget är ett steg i rätt riktning mot en marknadsanpassning av sockersektorn. Även om Sveriges övergripande mål för sockersektorn är en fullständig liberalisering bedöms inte detta i dagsläget som realistiskt att få igenom varför målet på kort sikt är att uppfylla EU:s internationella åtaganden samt begränsa regleringen och dess negativa påverkan på världsmarknaden så långt det är möjligt. Förslaget har dock brister som Sverige har svårt att acceptera. Förslaget innebär en kraftig försvagning av EU:s budget.

Sverige vill inte att produktionen av socker och alternativa sötningsmedel skall vara kvoterad utan ske där produktionen är mest konkurrenskraftig. Den höga relativa stödnivån för socker i jämförelse med andra grödor bör minskas.

Sveriges målsättning är att utgifterna för EU:s jordbrukspolitik skall minska. Då föreliggande förslag tvärtom skulle öka utgifterna och framförallt minska inkomsterna jämfört med nuläget är Sverige kritiskt till förslaget i detta avseende. Genom förslaget skulle dels de direkta utgifterna över jordbruksbudgeten öka, dels den svenska EU-avgiften öka genom att de utgifter som tidigare finansierats av produktionsavgifter istället finansieras genom egamedelsbetalningar från MS. Den eventuella kompensation till producenter som skall utgå

för prissänkningar bör därför sättas till en sådan nivå att besparingar, eller åtminstone budgetneutralitet uppnås, både vad det gäller budgetutgifter liksom vad det gäller nivån för egnamedelsbetalningar från MS. I detta sammanhang skall även hänsyn tas till den finansiering av stöd till AVS-länderna som är föreslagen med anledning av reformen. Även dessa utgifter måste inrymmas i de utgifter för vilka neutralitet bör upprätthållas. Sverige anser att reformen ska finansieras från EU:s jordbruksbudget och i de delar där det inte är möjligt (stöd till omställningsåtgärder i AVS-länder) genom en sänkning av taket för jordbruksutgifter..

Sverige ifrågasätter att det föreslagna omstruktureringsprogrammet ska redovisas helt vid sidan av budgeten och är tveksam till om detta är förenligt med artikel 2 i Rådets beslut av den 29 september 2000 som systemet för Europeiska Gemenskapernas egna medel (2000/597/EG, Euratom).

Kommissionen föreslår att kvotsystemet skall bestå. SE anser att beslut om en utfasning av kvotsystemet bör tas i samband med reformen i syfte att öka konkurrensen och flexibiliteten i sockersektorn.

För att stärka konkurrensen mellan socker och alternativa sötningsmedel bör kvoterna för produktionen av isoglukos och inulinsirap släppas fria redan under det första året i reformperioden.

I syfte att öka strukturrationaliseringen och se till att produktionen sker där den är mest konkurrenskraftig bör kvotförsäljning kunna ske mellan länder om kvotsystemet inte upphör, efter det omstruktureringsprogram som är föreslaget.

Prisreduktionen bör vara i linje med kommissionens förslag.

Kommissionens redovisning av de budgetära konsekvenserna av sitt förslag är ofullständiga. Kommissionen har inte heller presenterat budgetbeloppen för omställningen till AVS-länderna för åren 2007 och framåt vilket Sverige anser vara en stor brist.

Exportbidragen bör avskaffas eftersom de har en negativ påverkan på världsmarknadspriset och således bl.a. missgynnar u-länderna.

Om kvotsystemet för isoglukos består bör Sverige erhålla en kvot som är i nivå med Sveriges produktionskapacitet.

Europaparlamentets inställning

EP har i rapportörens förslag till betänkande bland annat föreslagit att prissänkningen endast bör vara 25 % och den bör ske under två år. Syftet anges vara att behålla en större sockerproduktion i EU och att ge AVS- och MUL-länderna större inkomster. Dessutom vill EP att handeln ska regleras. Det ska ske genom att EBA-avtalet (Everything But Arms) förändras så att den period under vilken MUL-länderna omfattas av kvot förlängs till sex år. Under denna period ska exportkvoterna ökas med 20 % per år istället för med 15 % som i dagsläget. En skyddsklausul bör dessutom införas så att exportkvantiteterna begränsas till en nettonivå som motsvarar skillnaden mellan producerad kvantitet och normal konsumtionsnivå.

EP vill att bioetanolsektorn ska få ökat utrymme inom sockerregleringen, bland annat genom att låta bioetanol för energisektorn ingå i det som i förslaget ska få tillverkas av socker producerat utanför kvoterna.

Vidare anser EP att ett företags plan för omstruktureringen bör godkännas av medlemsstaten, och hela branschen ska få vara med i beslutet om avsägelse av kvot inom omstruktureringsprogrammet. Stödet till omstrukturering bör höjas så att de är anpassade till den prissänkingsnivå som EP föreslår på 25 %. En del av stödet för omstrukturering, minst 10 %, bör gå till betodlarna för att täcka kostnader för investeringar. De anläggningar som i omstruktureringsprogrammet läggs ned ska inte behöva nedmonteras utan bör kunna få användas till att producera bioetanol.

Den extra isoglukoskvoten föreslås vara 50 000 ton per år under en treårsperiod, och inte som i förslaget 100 000 ton totalt under en treårsperiod.

Beslut om eventuella kvotminskningar, om omstruktureringsprogrammet inte får avsedd verkan, bör tas av rådet och inte av kommissionen.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget är inte budgetneutralt utan innebär en kraftig budgetförsvagning sett till EU-budgeten. Dels på grund av en faktisk ökning av utgifterna i förhållande till nuvarande utgifter och dels på grund av minskade intäkter på grund av sänkta produktionsavgifter. En stor del av reformen föreslås dessutom finansieras och redovisas utanför budgeten vilket Sverige ifrågasätter.